

BOP (Büyük Ortadoğu Projesi) Çöktü mü?

ABD'nin petrol alanlarına dönük Ortadoğu politikalarında büyük değişiklikler beklenebilir mi? Bu konuda radikal değişikliklerin olacağını ileriye sürmek için epeyce saf olmak gerekir.

Alev COŞKUN

Başbakan Erdoğan'ın dış politika danışmanı Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu, AKP hükümetlerinin dış politika stratejilerinin arka plandaki mimarı olarak kabul ediliyor. Bu nedenle söylediklerine önem veriliyor.

Davutoğlu'nun geçen haftalarda Le Monde gazetesinde bir söyleşi yayımlandı. (18 Aralık 2008, Le Monde)

Davutoğlu bu söyleşide, Ocak 2009'da göreve başlayacak olan ABD Başkanı Obama'nın dış politikada "çok taraflı bir yaklaşım" sözü verdiğini belirterek, Ortadoğu'da "bölgesel sorunların çözümü için tüm oyuncuların kendilerini sürecin parçası hissedeceği" kapsayıcı bir yaklaşım gerektiğine işaret etti.

Davutoğlu, bundan da önemli olarak Bush yönetiminin uyguladığı "Büyük Ortadoğu Projesi"nin çöktüğünü belirtti.

Büyük Ortadoğu Projesi (BOP) ya da Genişletilmiş Ortadoğu Projesi (GOP) Türkiye'yi birinci derecede ilgilendiriyor. Çünkü bu projenin en önemli ayağı, "İlmli İslam Projesi"nin hayata geçirilmesidir. İlmli İslam Projesi, İslama yönelen Türkiye'yi tüm Ortadoğu'da bir model olarak yaratmak ve

din kurallarını devlet yönetiminin içine daha çok sokmak projesidir. Böyle bir proje olmadığı, bunun komplo teorisi söyleminden ileride bir anlamı olmadığı belirten yazarlar vardır. Bu nedenle bu proje nasıl ortaya çıktı, kısaca özetleyelim:

BOP nasıl başladı?

11 Eylül 2001'de New York'taki Dünya Ticaret Merkezi ikiz kulelerinin yıkılışından sonra "küresel terör" kavramı geliştirildi. ABD'ye yönelik "aşırı İslami terör" kavramı, bu terörün Ortadoğu'daki mevcudiyeti ve küresel terörün giderek yaygınlaşma iddiası, ABD'nin BOP Projesi'ni etkin bir düzeye getiriyordu.

Bu çerçevede ABD'de "Neo-Con" adı verilen "Yeni Muhafazakâr"ların hazırladıkları "Yeni Amerikan Yüzyılı Projesi" (The Project for the New American Century-PNAC) etkili bir biçimde uygulamaya konuluyordu. Bu proje, en başta Başkan Yardımcısı Cheney olmak üzere, eski Savunma Bakanı Rumsfeld, P. Wolfowitz, W. Bennett, Z. Khalilzad, R. Perle, Holbrooke gibi Bush yönetiminin en önemli kişileri tarafından hazırlanmıştı.

Ortadoğu haritasının

yeniden çizilmesi için Irak'ın işgal edilmesi planları böyle başladı. Türkiye'nin bu işgale destek vermesi için, öncelikle Ecevit'in üçlü koalisyon hükümetinin yıkılması gerekiyordu. Bu girişim Kemal Derviş eliyle hayata geçirildi ve 2002'de erken seçimlere gidilerek yeni kurulmuş olan AKP'nin iktidara gelişi sağlandı.

Şunu da belirtmeliyiz ki, 2002'de, bugün ondan şikâyetle bulunan kimi laik sermaye ve kimi basın kuruluşları da AKP'nin aktif iktidara gelişinde aktif ve etkin rol oynadılar.

Aslında BOP'un en önemli stratejik uygulaması "İlmli İslam Projesi"dir. Bu bağlamda ABD'nin RAND kuruluşu "İlmli İslam Demokrasi Projesi" adlı bir çalışma geliştirdi.

Bu raporun yazılmasına M. Abramowitz, G. Fuller, R. Holbrooke, P. Wolfowitz gibi kimisi ABD dış politikasının, kimisi CIA'nın Ortadoğu uzmanları direkt olarak katkıda bulunmuşlardır.

BOP Projesi'nin siyasal içerikte tanımlanması ve açık bir biçimde dünya gündemine taşınması, hemen Irak işgalinden sonra Condoleezza Rice'ın Washington Post gazetesinde 7 Ağustos 2003 tarihinde yayımlanan "Transforming Middle East" (Ortadoğu'nun Dönüşümü) adlı makalesiyle oldu. O sırada, henüz Bush'un Milli Güvenlik Başdanışmanı olan Rice'ın makalesinde Fas'tan Afganistan'a kadar uzanan bölgede 22 ülkenin rejim ve sınırlarının değişeceği açıkça belirtiliyordu.

ABD dayatmaları

Bu makale Bush yönetiminin ve ABD'nin dış politikada pervasız dayatma politikalarının kesin bir örneği olarak tarihte yerini alacaktır. Çünkü evrensel yasalar hiçe sayılarak, küresel egemen ABD, 22 ülkenin sınırlarının ve rejimlerinin değişeceğini bildiriyordu.

ABD dış politikasında birinci derecede etkin bir duruma gelmiş olan Rice'ın bu açıklaması, Washington yönetiminin hedef olarak seçtiği coğrafyaya ait kesin amaçlarını da ortaya koyuyordu.

Bu açıklamalardan sonra sözü edilen bu emperyalist politikanın somut örnekleri görülmeye başlandı.

ABD'nin silahlı kuvvetler dergisinde Albay (E) Ralph Peters'in önemli bir yazısı yayımlandı. Albay Peters, "Daha İyi Bir Ortadoğu Nasıl Görülür" adını taşıyan makalesinde, Ortadoğu'daki devletlerin sınırlarının doğal olmadığını, daha adil bir yapılandırma ile sınırların değiştirilmesinin gerektiğini savunuyordu. Makaleye etkinlik kazandıran haritada ise İran, Irak, Türkiye üçgeninde yaratılan sanal bir Kürt devletinin sınırları ortaya çıkarılıyordu.

Adeta BOP'un asıl hedefinin Türkiye'yi bölmek ve ayrıca Washington'la paralel giden ve ılımlı bir İslam devleti yaratmak amaçları taşıdığı açıkça belli oluyordu.

Zaten Başbakan Erdoğan BOP Projesi'nin eşbaşkanı olduğunu bizzat açıklamıştır.

ABD yönetimi Irak işgalinden sonra BOP Projesi'ne daha da etkinlik vermek için model ülke olarak Türkiye'yi seçmiştir.

Başbakan Erdoğan, ABD Başkanı Bush ile 28 Ocak 2004'te Beyaz Saray'da yaptığı görüşmenin ardından, Türkiye'nin bölgede demokratik değerlerin yerleşmesini öngören bu projeye kesin destek verdiğini ve bu projede anahtar rol oynayacağını açıklamıştı.

Dünyanın en stratejik ve karmaşık bölgesi Ortadoğu'da ABD ve Batı çıkarlarını ön planda tutan bu projenin temel noktalarını kısaca özetleyelim:

1- Petrolün çıkış alanları ve geçiş yolları Batı dünyası için çok önemlidir, o nedenle Ortadoğu petrolünün temel çıkış alanları Irak, Kuveyt, S. Arabistan, Basra Körfezi'ndeki emirlikler ve Kafkaslar denetim altına alınmalıdır.

2- Bölgede petrolün temel çıkış alanlarından birisi olan Irak işgal edilmelidir.

3- Bölgenin en güçlü ordusuna sahip olan Türkiye'de siyasal iktidar denetim altına alınmalıdır. İlmli İslam Projesi ile Atatürk'ün aydınlanma devrimleri sulandırıl-

malı, ulusalcı diriliş önlenmelidir. (Türkiye'de imam hatip liselerinin çoğalması, kamu alanında türban kavgası, TSK'nin planlı bir biçimde yıpratılması, Cumhuriyet gazetesinin baskı altında tutulması, Ergenekon davası, vs. vs.) bu politikanın uygulamalarıdır.

4. Bölgede ABD'nin tartışmasız desteklediği İsrail devletinin çıkarları için İsrail ile işbirliği yapılarak Arap olmayan yeni bir devletin yaratılması, Kuzey Irak'taki iki Kürt aşiretine olanaklar tanınması ve Kuzey Irak özerk bölge yönetiminin desteklenerek hayata geçirilmesi sağlanmalıdır.

Bush 8 yıldır ABD Başkanı olarak bu projeyi eksiksiz uygulamaya çalıştı. Bu projenin ciddi destekleyicilerinden Harvard Üniversitesi öğretim üyesi ve ılımlı İslam düşüncesinin önemli mimarlarından birisi olan Feldman, İlmli İslam Projesi'yle ilgili olarak geçen haftalarda:

"Türkiye'nin zorlayıcı bir laik rejimi olduğundan" söz etti ve "Atatürk'ün laik sisteminin bir kenara bırakılması ve İslami renklerin daha belirgin olduğu bir yapıya bürünmesi Türkiye için daha iyi olacaktır." (Milliyet 14.12.2008) dedi.

Prof. Feldman, görmeyen gözleri açacak şekilde konuşuyor, şöyle ki:

"Washington genel olarak, Türkiye'de ABD'ye sempati duyan bir hükümet olmasını ister. ABD karşıtı ve laik bir partiden çok, ABD raftarı ve dine yönelik bir parti tercih edilir. Gerçek bu..."

Görüleceği gibi geçen hafta vefat eden Prof. Huntington'la başlayıp Bush'un neocon'larıyla ve Prof. Feldman'la devam eden Türkiye'ye dönük İlmli İslam Projesi gerçektir. Kimilerinin yazdığı gibi "böyle bir şey yok!" "GOP ve İlmli İslam saplantıdır, komplodur" diyenler, gerçekleri görmüyorlar ve boşlukta kalıyorlar.

ABD'de yeni durum

Başkan seçilen Obama, 20 Ocak 2009'da göreve başlayacaktır.

Evet, Bush yönetimi Irak'ta ve Afganistan'da başarılı olamadı. Ama gerçekten büyük tartışmalar yaratan BOP'tan Obama vazgeçecek midir?

ABD'nin petrol alanlarına dönük Ortadoğu politikalarında büyük değişiklikler beklenebilir mi? Bu konuda radikal değişikliklerin olacağını ileriye sürmek için epeyce saf olmak gerekir.

Petrolün çıkış alanlarını ve geçiş yollarını denetleme politikasında değişimler beklenmemelidir. Bu nedenle Prof. Davutoğlu'nun "BOP politikaları çöktü" açıklaması biraz iyimser ve erken bir görüştür. Ortadoğu'da bir istikrar adası olan Türkiye'yi karmaşaya sürükleyen ve giderek radikal İslam dünyası için olanaklar yaratan ılımlı İslam politikalarının sürdürülüp sürdürülemeyeceğini ise bekle-yip göreceğiz.

DRELI SSANGYONG'dan VEYA HARD TOP İN KAPAĞI HEDİYE

SINIFINDA TEK

4 teker süspansiyon
4 teker disk fren sistemi

SINIFINDA ÖNCÜ

Kasa havuz kaplaması standart
Otomatik vites modellerde cruise kontrol standart
modellerde deri koltuk, ısıtmalı ve elektrikli sürücü
ve ısıtmalı ön yolcu koltuğu standart

ve kredi oranları için lütfen bayilerimizi arayınız.

ION SPORTS

ŞAHSUVAROĞLU
DİŞ TİCARET LTD. ŞTİ.

www.ssangyong.com.tr

11 51 • ANKARA İstanbul Yolu MEB Başaylar (4S) 0312 278 78 68 • ANTALYA Cangarlar (4S) 0242 339 54 54 • BURSA San Grup (4S) 0282 685 49 44 • DENİZLİ S. Topalak (2S) 0258 267 17 18 • DIYARBAKIR Akbox (4S) 0412 252 35 00 • ERZİNCAN Performans (4S) 0238 388 89 29 • İZMİR Belkahve Önder (2S) 0232 877 21 21 • KAYSERİ Gülsöylar (4S) 0352 245 17 90 • KOCAELİ Adayen (4S) 0324 327 47 91 • MERSİN Silifke Turgutlar (2S) 0324 714 19 58 • ŞANLIURFA Acemoğlu (4S) 0414 316 88 88 • TRABZON DAK Ereğli Adayen (4S) 0372 312 06 22 AKTİF OLACAK YETKİLİ SATICILAR: AYDIN HEDEFLERİN İÇİN GEÇERLİDİR, KAMPANYAMIZ STOKLARLA SINIRLIDIR. Showroomdaki modellerimizde farklılık gösterebilir. Kampanyamız 16.01.2009 tarihine kadar 0 km Actyon Sports alacak olan müşterilerimiz için geçerlidir. Kampanyamız stoklarla sınırlıdır.